

Verksamhetsplan 2015 – För schyssta villkor och en fungerande branschstandard

Förslag till verksamhetsplan för Svenska Tecknare

Svenska Tecknare verkar för att tillvarata medlemmarnas yrkesintressen i juridiskt, ekonomiskt och ideellt hänseende. Det gör vi genom vårt dagliga arbete med opinionsbildning, rådgivning, förhandlingar och utveckling av yrkeskompetenser.

Men det är också ett långsiktigt arbete, där det handlar om att prioritera våra resurser och rikta vårt gemensamma arbete mot de områden där kan påverka mest, och där det är viktigast att förändra. Vi identifierar i det arbetet några särskilt viktiga långsiktiga mål. Om 25 år ser vi som mål att bild- och formskapare är en självklart respekterad grupp, vars röst hörs, och vars arbete är högt värderat. Vi ser också som vårt mål att lönsamheten är högre i branschen, och avtalslicenssystemet verkar bredare och fungerar som modell digitala nyttjanden på mängder av områden.

För att komma dit är några av de viktigaste verktygen att på sikt stärka vårt internationella samarbete och allianser, och att på sikt organisera alla som jobbar kommersiellt med form och bild.

På lite kortare sikt – omkring fem år – ska vi ha etablerat en fungerande branschstandard, som är allmänt känd, och som de flesta större aktörer som köper bild och form har anslutit sig till. I det ingår också att de som vill kalla sig goda samhällsaktörer har lärt sig att budgetera och planera för bild och form. Vi har också som mål att regeringen ska ha ett samordnat program som syftar till att stärka våra utövare, och som spänner över utbildnings-, närings-, kultur- och socialpolitik.

Det viktigaste projektet för att uppnå detta är det som just nu går under arbetsnamnet ”schyssta villkor och en fungerande branschstandard” och är inspirerad av den amerikanska ”code of fair practice” och som under 2015 ska ges form och gestaltning genom den bok vi kommer att ge ut. Den ska utgöra en branschstandard och en handbok för både köpare och säljare av bild och form.

Vi kommer under dessa år att fortsätta på en offensiv period som vi påbörjat, där vi blir fler medlemmar, söker nya allianser och arbetar för att organisera fler.

Verksamheten 2105 är planerad för att stärka arbetet mot de långsiktiga mål vi satt upp, samtidigt som vi ska befästa de mål vi nått de senaste åren.

En viktig insikt är att vi kommit långt i att rusta organisationen, och därmed i att stärka arbetet för våra rättigheter. På några år har styrelsen realiserat planer på att bygga ett kansli som kan stå för en högkvalitativ service vad gäller rådgivning till medlemmarna, och som kan genomföra även stora planer när det gäller kommunikation, opinionsbildning, utbildningar och medlemsaktiviteter. Vi har nu lokal verksamhet i både väst och syd, tack vare engagerade medlemmar där. Vi har ett pågående offentligt samtal om våra frågor, både på webben och i verkliga möten, genom samtalsserien Prata! där vi både ger röst åt vår yrkeskår och sätter våra frågor på dagordningen. Vi har uppdaterat vår profil med en ny visuell identitet och ett tydligare arbete gentemot grafiska formgivare. Vi har moderniserat snart alla funktioner som rör medlemmarnas möjligheter att skaffa information, interagera, få hjälp, delta i tävlingar, söka stipendier och liknande. Vi har lyckats få ner kostnaden för Kolla! med mycket stora summor och ändå fortsätta att utveckla tävlingen. Vi har gått in i stora internationella samarbetsprojekt och sitter idag tex i styrelsen för European Illustrators Forum. Vi har utvecklat medlemsinflytande med medlemsundersökningar som grund för verksamhetsplaneringen. I våra verksamhetsberättelser för de senaste åren står det om allt vi gjort, varav detta bara är några exempel, och som resultat av allt arbete har vi också vänt en negativ medlemsutveckling och organiserar idag allt fler unga. Men det är mycket som återstår att göra för att vi ska nå våra högt ställda mål. Det mesta är påbörjat, och vårt arbete handlar om att fortsätta på och förbättra de projekt vi idag driver. En del kommer börja nu. Men allt kräver delaktighet och engagemang från medlemmarna för att bli framgångsrikt.

Medlemsbas

Vi har ökat i medlemsantal i två år i rad, och arbetar för att öka 2015 också. Vi kommer särskilt rikta in oss på att få med de studenter som utexamineras från yrkesutbildningarna under året.

En brist i vår omvärldsanalys är att det saknas relevant yrkesstatistik för våra yrkesgrupper. Kort sagt – hur många yrkesverksamma illustratörer, formgivare, serietecknare och animatörer som finns vet vi inte, eftersom statistiken som finns att tillgå klumpar ihop fler yrkesgrupper. Ett mål för året är att förbättra vår analys av yrkeskåren för att inte bara värva medlemmar utan också kunna förbättra vårt arbete med att kommunicera en branschstandard till yrkesgrupperna under året.

Så länge vi inte vet hur många som arbetar inom vår yrkesgrupper är det svårt att sätta upp mål för hur många vi ska organisera, men självfallet bör organisationen på sikt ha ett medlemsantal som ligger nära det antal yrkesverksamma som finns inom våra områden i landet.

Medlemsdemokratin

Vi har arbetat med att skapa bättre förutsättningar för medlemsinflytande, men fortfarande upplever medlemmarna att det är svårt att påverka Svenska Tecknares beslut. När organisationen förändras i rask takt, och gör anspråk på en starkare röst, och en aktivare opinionsbildning, blir det ännu viktigare att våra ställningstaganden är väl förankrade och att medlemmarna därmed kan vara bra företrädare för de frågor vi driver. Målet är att den egenupplevda möjligheten att påverka i medlemsenkäten 2015 ökar. Ett viktigt tillfälle är årsmötet, då vi både fattar beslut om verksamhetsinriktning och väljer ny ordförande. Inför årsmötet ska medlemmarna få tydlig information som innebär att de vet hur de kan påverka årsmötets beslut.

Lokalt arbete

Svenska Tecknare har genom ett årsmötesbeslut bestämt att delar av verksamheten skall bedrivas regionalt. Beslutet har varit vägledande när medlemmar i på några olika platser i landet presenterat planer för egna ST aktiviteter och fått en budget för det. Det har också styrt beslut om hur centralt planerade projekt som Kolla! och Prata! och våra utbildningar skall spridas i landet.

Vi har kommit en bit i vår strävan men mycket återstår. Under året kommer vi att se till att den verksamhet som sker inom ramen för Svenska Tecknare följer gemensamma riktlinjer, med hänsyn taget till olika lokala behov.

Vi behöver tydliggöra skillnader mellan vad som ligger inom Svenska Tecknares arbete och vad som ligger inom illustratörscentrum, som vi samarbetar med både lokalt och centralt, samtidigt som vi möjliggör för båda organisationerna att dra nytta av varandra och ordna gemensamma arrangemang.

Vi har idag fungerande verksamhet för Väst och Syd, under året hoppas vi att samma ska gälla för Nord, och att vi förutom riktlinjer ska definiera vad regionerna innebär geografiskt. Målet med den regionala verksamheten är att se till att alla medlemmar ska ges rimliga möjligheter att delta i Svenska Tecknares verksamhet och genom föreningen finna gemenskap med andra yrkesverksamma.

Internationellt arbete

I vår strävan att skapa en standard för branschen att utgå ifrån när det gäller relationer mellan köpare och säljare av bild och form, är det internationella arbetet ovärderligt. Likaså är det internationella samarbetet och inspirationen viktigt för vår möjlighet att som organisation utvecklas och bli starkare. Med internationella mått mätt är vi en stark organisation. Det ska vi använda för att också hjälpa andra organisationer och kollegor i andra länder. En stark upphovsmannakår internationellt hjälper till att skapa en starkare ställning för upphovsmän även på den svenska marknaden.

Vi är medlemmar i flera internationella organisationer och samarbeten. På nordisk nivå är det Nordisk Visuell Kommunikation, NVK, och Nordic Design Alliance, med vilka vi driver projektet Nordic Design Impact, som avslutas 2015.

På europeisk nivå är det EIF, European Illustrators Forum, där vi engagerat oss särskilt mycket och innehar kassörsposten i styrelsen. Under 2014 arrangerade vi tillsammans med Grafill en konferens under rubriken Sharing Possibilities där vi bjöd in de europeiska organisationerna för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Under 2015 kommer vi fortsätta att engagera oss i EIF, som är en viktig organisation för att förbättra situationen när det gäller till exempel lagstiftning på EU-nivå.

På internationell nivå är vi medlemmar i både International Authors Forum, AIF, och Icoagrada. Den senare organisationen har vi haft ett aktivt arbete i, och vi vill gärna fortsätta att ta fasta på och stärka den gemenskapen, bland annat genom att bjuda in Icogradas styrelse till möte i Stockholm, och i samband med det ordna någon form av internationell konferens.

Schyssta villkor och en fungerande branschstandard

Vår systerorganisation i USA, Graphic Artists Guild, ger sedan länge ut en handbok för marknaden, en Code of Fair Practice, som sätter upp ett antal riktlinjer för umgänge mellan köpare och säljare på marknaden för bild och form. Detta är något som vi ska göra i Sverige också. Vi vill lägga hela vår tyngd i att leverera en handbok till hela branschen, som innehåller regler och riktlinjer för hur säljare ska ta betalt, skriva offerter och avtal, och hur köpare ska budgetera, betala och avtala för bild och form. Vi kommer att samarbeta med de viktiga aktörerna på marknaden, men samtidigt behålla ägandeskapet för projektet i vår egen organisation.

Vi siktar också på att handboken ska bli en tung och attraktiv produkt att ha och läsa, genom att satsa extra på form och illustration, och bra redaktörsarbete. Fungerar det som vi tänkt oss kommer detta att bli en publikation som vi uppdaterar med jämna mellanrum, och som ska bli grunden för de regler som ska gälla på marknaden.

Vi skriver klart detta stycke när läget klarnat något.

Samtidigt som vi satsar på en handbok för branschen, satsar vi också på att stärka vårt rådgivningsarbete med att skapa en mer aktiv delaktighet av arvodesgruppen och av medlemmarna. Vi utvecklar rådgivningssidan på webben med bland annat formuär för öppna enkäter, där vi samlar information om arvodesläget, som vi sedan bearbetar och redovisar i den form som fungerar bäst för syftet.

Yrkeskompetensutveckling

Våra utbildningar i bland annat programvaror, ekonomi och avtal och marknadsföring har varit uppskattade av medlemmarna. Vi kommer att fortsätta att utveckla erbjudandet och skapa en programverksamhet som syftar till att man som medlem i Svenska Tecknare kan fortsätta att utveckla sin yrkeskompetens tillsammans med andra under en längre tid. Vi hoppas att under året kunna lägga till fler möjligheter till distansutbildningar, för att skapa mer jämlika möjligheter till kunskapsutveckling över hela landet.

Opinionsbildning och påverkan

Sakta men säkert höjer vi våra röster. Genom samtalsserien Prata! och vårt program på bokmässan och kulturdebatt på webben under de senaste åren har det blivit mer uppenbart att vår yrkeskår inte bara skapar bild och form utan också debatt och analys kring yrkesrollen, -villkoren, -utövandet och om bildens och formens relation till samhället. Detta är något som vi vill utveckla och se mer av under 2015. Vi kommer att utveckla Prata! till att förutom att vara en fysisk mötespunkt för samtal också bli en podcast, som innebär att samtalen också går att lyssna på för alla som är intresserade, vi kommer att ha ett starkt program på bokmässan även i år, och vi kommer att fortsätta väcka debatt på webben. I takt med att vi också utvecklar vårt politiska arbete, genom till exempel våra arbetsgrupper för närings- och utbildningspolitik, genom deltagande i designutredningen, genom arbetet med biblioteksersättningen, fristadsarbetet, arbetet med att stärka upphovsrätten, samarbetet i Bildupphovsrätt, det internationella samarbetet och samarbetet i KLYS, Kulturskaparna och med de andra bildorganisationerna kommer vi att ytterligare öka vår politiska närvaro och påverkan på samhället.

Ytterligare en viktig påverkansaspekt är den som hänger samman med våra juristers och medlemmarnas arbete med att stå upp mot dåliga villkor. Mycket av det arbetet sker utan att nå offentlighet genom förhandlingar, nätverksarbete och kontakter, men ger ofta stora resultat i form av till exempel bra avtal som stärker vår yrkeskår, eller att dåliga affärsupplägg som drabbar våra medlemmar stoppas. Andra gånger gör vi oss hörda genom att protestera och väcka opinion mot dåliga villkor, gratisarbete, gratispitchande och taskiga tävlingar. Båda metoderna är viktiga, och gör stor skillnad redan idag.

Kolla!

Diskussioner kommer att föras under året kring hur vi vill se Kolla! från 2016 och framåt. Det finns många olika röster om vilken riktning som är bäst – bevara ett starkt varumärke som det är? Skippa tävlingen och göra något helt annat? Åsikterna är många, och under året vill vi se till att de hörs, och att vi får en bra diskussion kring Kollals framtid.

För 2015 gäller det endast att finslipa konceptet från tidigare år. Vi kommer som tidigare att arbeta med att hålla produktionen på kansliet, och att låta en referensgrupp arbeta med tema och inriktning. Målet med tävlingen i sin nuvarande utformning är att vi vill ge tyngd

till bild och form, se till att det är upphovsmännen värderas och uppmärksammas och i allmänhet höja statusen på yrket, men också att belöna och uppmärksamma det som utvecklar området och är i framkant.

Ekonomi

I och med att vi byggt den organisation för service till medlemmar och yrkeskår vi gjort, har vi också fått högre utgifter för vårt kansli, vilket är något vi brottats med under de senaste åren. En viktig målsättning 2014 var att komma i balans i budgeten, så att det kapital vi har inte skulle minska. Det uppnådde vi, och målsättningen är densamma för 2015. Det innebär att vi även fortsatt tvingas sätta upp snäva ramar för utgifterna och hålla en stark budgetdisciplin, för att ha råd med den verksamhet vi finner nödvändig för att skapa en gynnsam utveckling för upphovsmännen på lång sikt. Vår höga utgiftsnivå ska ses i ljuset av våra långsiktiga mål för branschen och upphovsmännen inom bild och form, men det är också utifrån det vi ser det som nödvändigt att hålla en budgetbalans och ha ett starkt kapital inför eventuella framtida utmaningar. Vi ser det också som nödvändigt att medlemmar och alla upphovsmän inom branschen har insyn i vår ekonomi, och att det finns en förankring för den väg vi väljer för verksamheten.